

HARIDUS- JA NOORTEAMET

**ВИЯВЛЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ СЕРЕД
УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ, ЯКА МЕШКАЄ В ЕСТОНІЇ
АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ**

Підготувала
Ярина Караульцікова
Координатор україномовного напрямку веб-сайту Teeviit Youth Info

Травень 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ОПИТУВАННЯ І РЕСПОНДЕНТИ	4
ПОРТРЕТ МОЛОДІ.....	5
КАНАЛИ МОЛОДІЖНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	8
Де молоді люди шукають та споживають інформацію?	8
Де молоді люди насправді воліють шукати та споживати інформацію?.....	9
У якому форматі молоді люди воліють отримувати інформацію?.....	10
АКТУАЛЬНІ ТЕМИ	12
СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ	16
ВИСНОВОК.....	17
ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА.....	18

ВСТУП

Від початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 року, мільйони родин залишили Україну і переїхали до різних країн Європи. Згідно з даними Департаменту поліції та прикордонної охорони, на момент 28 травня 2023 року на кордоні Естонії було зареєстровано 132 491 громадянина України, зокрема 29 340 неповнолітніх. З них до Департаменту поліції та прикордонної охорони загалом 45 862 особи звернулися за тимчасовим захистом (Politsei- ja piirivalveamet, 2023).

Станом на 1 серпня 2022 року із загальної кількості громадян України, які перебувають під тимчасовим захистом в Естонії, 37,6% становили молоді люди віком від 7 до 26 років (Statistikaamet, 2023). За даними Міністерства освіти і науки на момент 2 травня 2023 року через інфосистему освіти Естонії (EHIS) у навчальних закладах Естонії зареєстровано 8534 учні з України (2128 дітей у початковій школі, 5519 учнів в основній школі, 407 у старшій середній школі та 480 у професійно-технічній освіті) (Haridussilm, 2023).

Щорічно молодіжний інформаційний портал Teeviit, що належить Департаменту у справах освіти та молоді, проводить опитування серед молодих людей, які живуть в Естонії, щоб з'ясувати, які теми є для них актуальними, і відштовхуючись від результатів, створювати актуальну молодіжну інформацію.

У зв'язку з початком війни в Україні значна кількість молодих людей з України прибула на територію Естонії. Це вимагає від фахівців на всіх рівнях і на різних посадах, включно з молодіжними працівниками та фахівцями з молодіжної інформації, розуміння того, в якому форматі, якими каналами та на які теми молоді люди з України хочуть отримувати інформацію, а також які теми є для них актуальними та цікавими.

ОПИТУВАННЯ І РЕСПОНДЕНТИ

У період з 05.04.2023 по 19.04.2023 було проведено опитування серед молодих людей віком 7-26 років з України, які наразі проживають на території Естонії. Опитування було ініційоване і проведене молодіжним інформаційним порталом Teeviit Департаменту у справах освіти і молоді Естонії.

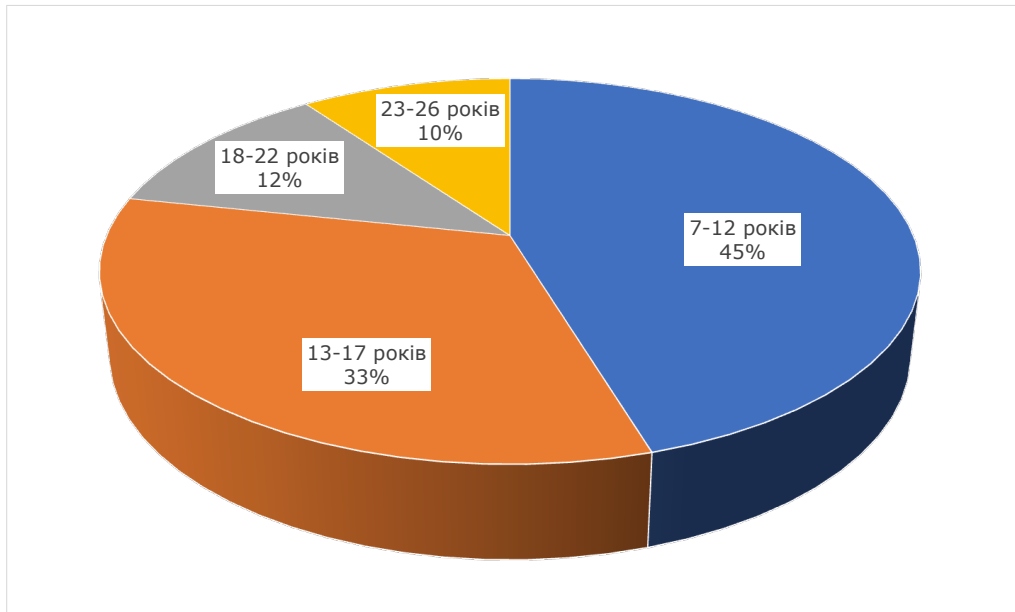
Опитування відбувалося онлайн українською мовою і було доступне на україномовній версії інфоportалу для іншомовної молоді Teeviit Youth Info (<https://www.teeviit.ee/youth-info/>). Опитування було поширено серед українських організацій в Естонії (Ukraina Maja, Leleka, Prosvita, Spilno та інші), у соціальних мережах (Facebook, Telegram) та надіслано до всіх загальноосвітніх шкіл Естонії, зокрема до Школи свободи (Vabaduse kool).

Метою опитування було визначити інформаційні потреби та споживчі звички молодих людей з України, а також теми, які є для них актуальними та цікавими. Результати опитування будуть використані для доповнення інформації, призначеної для молоді, на молодіжному інформаційному порталі Teeviit та будуть презентовані фахівцям, які працюють з молоддю (молодіжним працівникам, керівникам за інтересами, вчителям тощо). Для поширення результатів буде підготовлено статтю на основі цього аналізу, яку поширюватимуть електронною поштою, у новинних розсилках і соціальних мережах.

Загалом було отримано 364 відповіді.

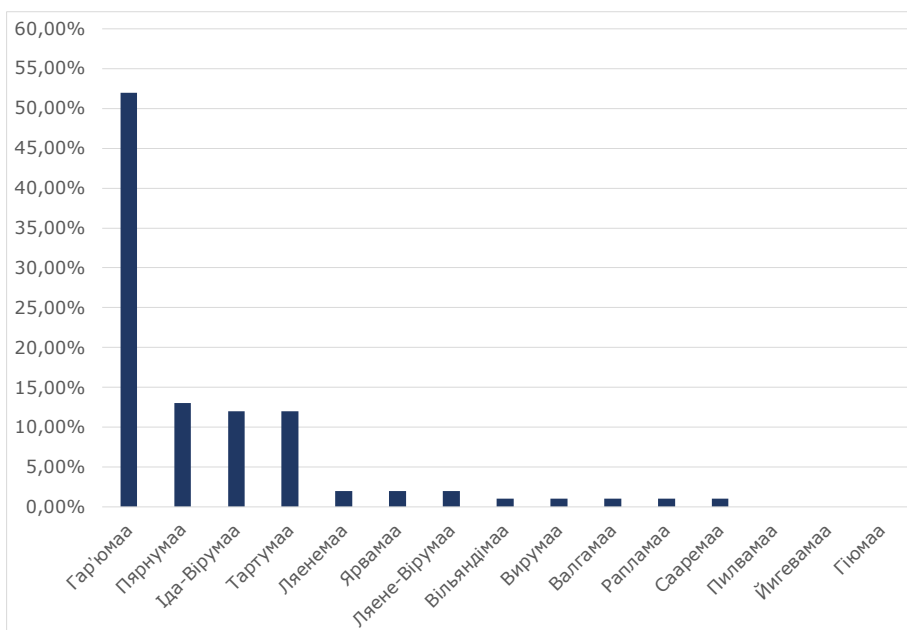
ПОРТРЕТ МОЛОДІ

Згідно результатів опитування (див. мал. 1), найбільша частка респондентів припадає на вікову групу 7–12 років (45%). 33% опитаних перебувають у віці від 13 до 17 років і 12% - у віці 18–22 років. Найнижча частка респондентів, 10%, належить до вікової групи 23–26 років.

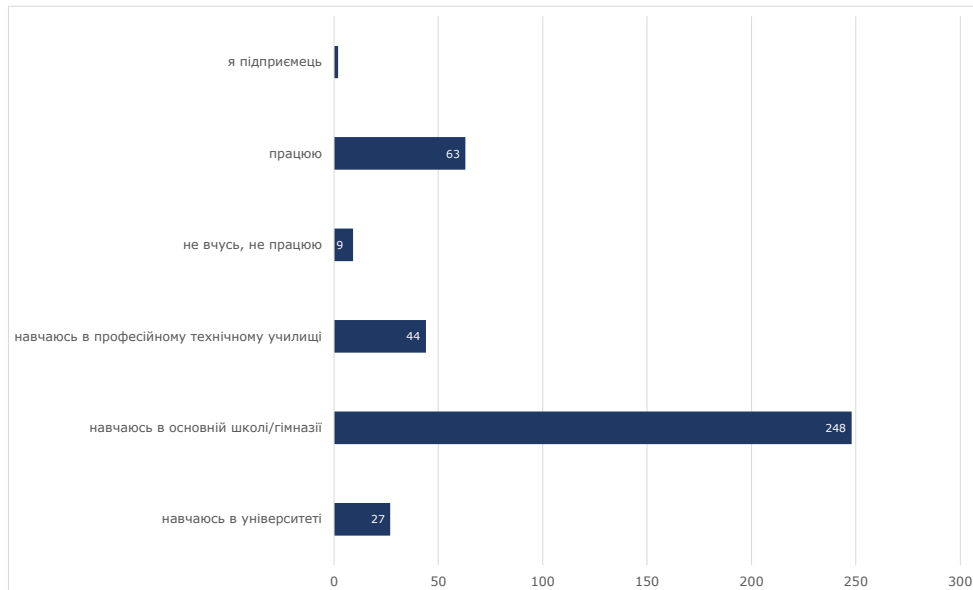
Мал 1. Розподіл респондентів за віком, у відсотках.

В опитуванні взяли участь молоді люди з усієї Естонії (див. мал. 2), практично з усіх повітів. Відповідей не надійшло з повітів Пилвамаа, Гіюмаа і Йигевамаа. Більшість респондентів були з Гар'юмаа, загалом 52%.

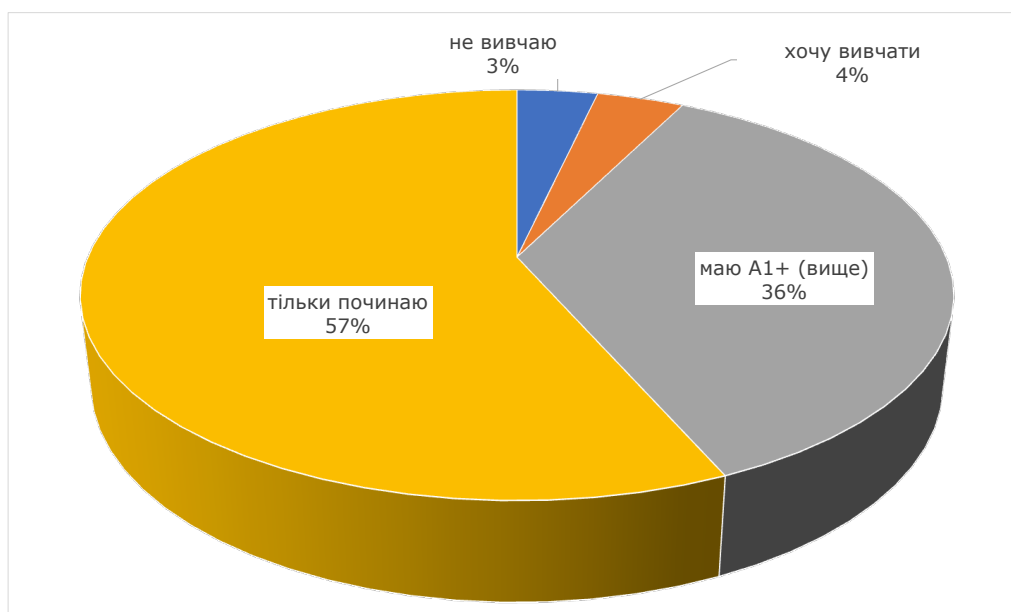
Мал 2. Розподіл респондентів за повітами, у відсотках.

Більшість опитаних (див. мал. 3) є учнями основної школи та гімназії. Крім того, безліч молодих людей працює або здобуває професійну освіту в професійних училищах. Кілька осіб здобувають вищу освіту в університеті.

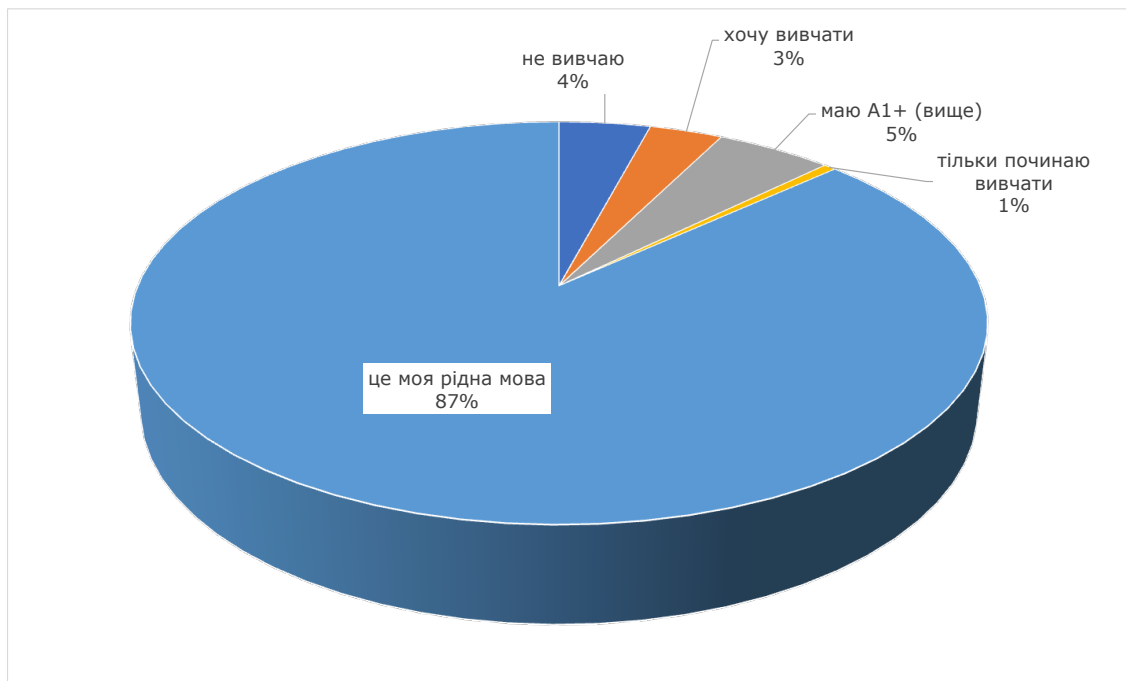
Мал 3. Участь молоді в освіті та на ринку праці, кількість.

Згідно малюнку 4 більше половини опитаних (57%) почали вивчати естонську мову. З них 36% уже володіють мовою на рівні A1 або вище. Лише 3% респондентів не вивчають естонську мову, а ще 4% хотіли б розпочати її вивчення.

Мал 4. Володіння та вивчення естонської мови, у відсотках.

Практично всі опитані (див. мал. 5), а саме 87%, назвали українську мову своєю рідною мовою. 5% респондентів володіють мовою на рівні A1 і вище. Решта або не вчать, або хочуть вчити, або починають вчити мову.

Мал 5. Володіння та вивчення української мови, у відсотках.

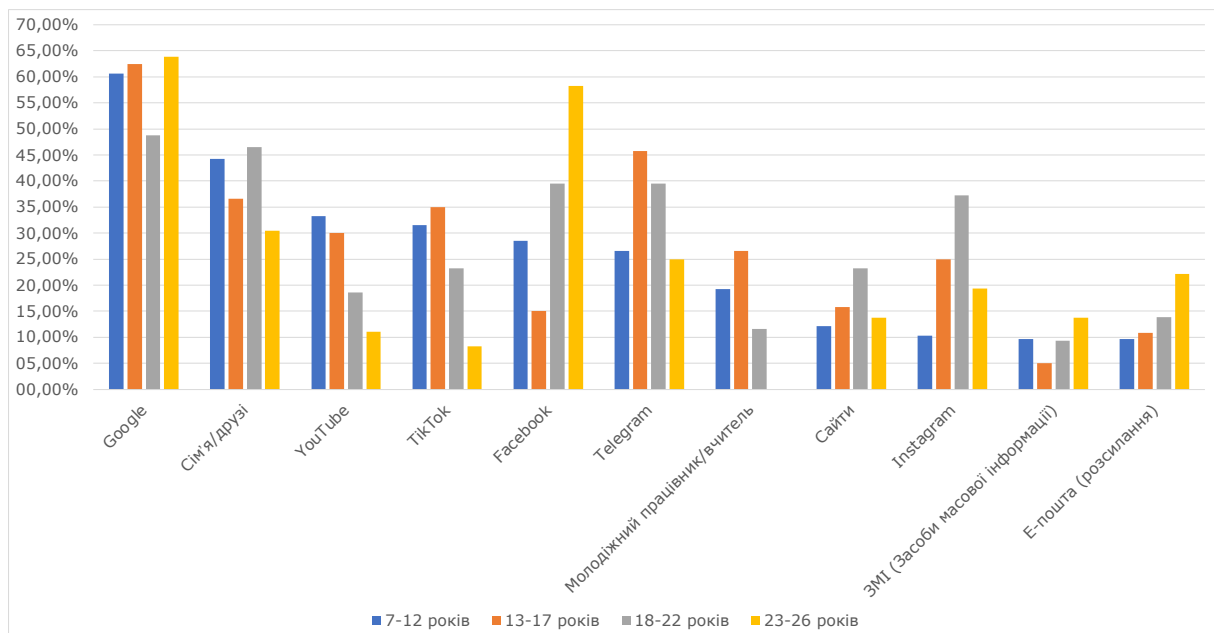
КАНАЛИ МОЛОДІЖНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Де молоді люди шукають та споживають інформацію?

Молоді люди шукають і споживають інформацію з кількох джерел, комбінуючи їх. Найпопулярнішою пошуковою системою в усіх вікових групах є *Google*, проте канали соціальних мереж та інформація, яку отримують від сім'ї та друзів, також відіграють важливу роль (див. мал. 6).

Усі вікові групи активно використовують соціальні мережі для пошуку та споживання інформації, проте канали пошуку варіюються залежно від віку.

7–12-річні здебільшого використовують YouTube і TikTok для пошуку і споживання інформації, 13–17-річні - Telegram і TikTok, 18–22-річні - Facebook і Telegram, 23–26-річні - Facebook.

Мал. 6 Графік каналів для пошуку та отримання інформації за віком, у відсотках.

Де молоді люди насправді воліють шукати та споживати інформацію?

Результати опитування показують деяку невідповідність між реальними звичками молодих людей у споживанні інформації (пошук і споживання інформації, див. рисунок 6) та їхніми дійсними вподобаннями у споживанні інформації (див. малюнок 7). Усі вікові групи здебільшого використовують Google для пошуку інформації, але порівняння мал. 6 і 7 (див. таблицю 1) дає змогу дійти висновку, що вони воліли б використовувати Google менше й отримувати інформацію з інших інформаційних каналів.

7–12-річні (див. мал. 7) вважають за краще отримувати більше інформації від учителів і молодіжних працівників, а також через розсилки електронною поштою. Таблиця 1 показує, що при порівнянні відповідей респондентів на даний момент використовуваних і бажаних каналів (мал. 6 і 7) популярність YouTube, TikTok і громадських ЗМІ впала. Це свідчить про те, що молоді люди цієї вікової групи більше довіряють професіоналам і офіційним розсилкам компаній та організацій.

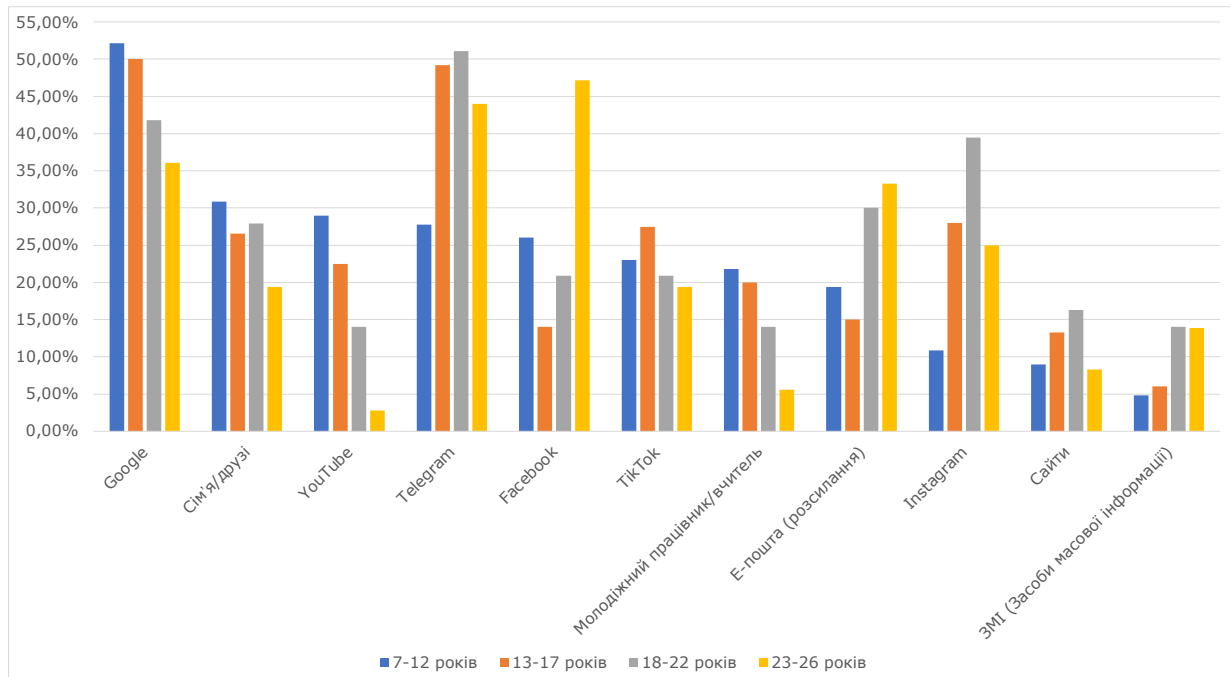
Розсилки електронною поштою також є кращим вибором для 13–17-річних, до них додається і канал Telegram. Аналогічно молодшій віковій групі, видно (див. таблицю 1), що під час порівняння даних (мал. 6 і 7) популярність YouTube і TikTok нижча, якщо порівнювати канали, які використовуються зараз і яким надають перевагу респонденти.

Молоді люди віком від 18 до 22 років нині отримують і споживають інформацію через Facebook і Telegram. Таблиця 1 показує, що при порівнянні відповідей (мал. 6 і 7), молоді люди вдвічі менше цікавляться отриманням інформації через Facebook, в той час як їхня перевага до Telegram зросла на 12%. Це говорить про те, що серед молодих людей є бажання перебудувати свої звички пошуку та споживання інформації. Респонденти цієї вікової групи також виявили інтерес до отримання інформації через розсилки електронною поштою та громадські ЗМІ.

Відповіді 23–26-річних свідчать про те, що молоді люди, як і попередня вікова група, також прагнуть змінити свої вподобання та звички у споживанні інформації. Популярність YouTube і Facebook знижується, тоді як інтерес до отримання інформації через TikTok, Instagram, Telegram і розсилки електронною поштою в цій віковій групі зростає. Крім того, молоді люди цієї вікової групи вказали, що наразі вони не отримують інформацію від вчителів і молодіжних працівників, але, згідно з аналізом результатів опитування, деякі хотіли б отримувати від них більше інформації.

Варто зазначити, що під час порівняння відповідей, частка молодих людей, які отримують інформацію від сім'ї та друзів, у середньому знизилася на 13% за всіма віковими групами. Це може свідчити про те, що молоді люди віддають перевагу отриманню інформації від експертів і надійних джерел.

Результати опитування показують, що молоді люди більше зацікавлені в отриманні додаткової інформації через Telegram і розсилки електронною поштою.

Малюнок 7. Графік бажаних каналів для пошуку та отримання інформації за віком, у %.

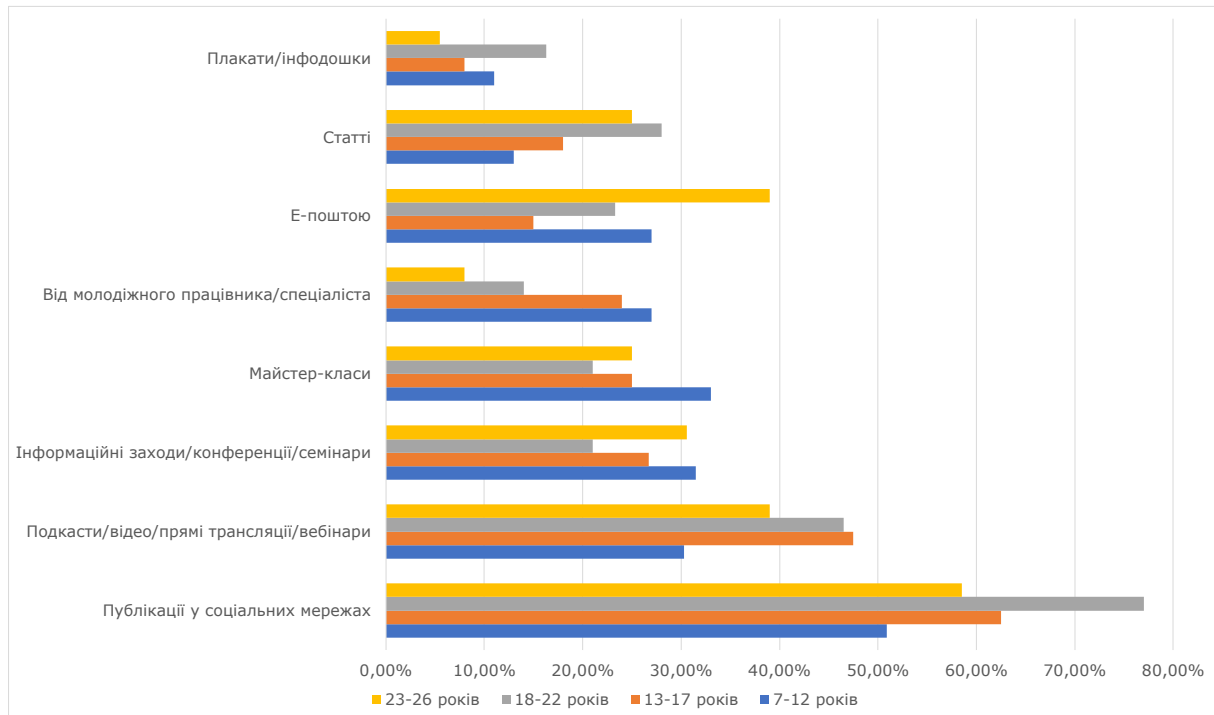
	7-12 років	13-17 років	18-22 років	23-26 років
Google	-9	-13	-7	-28
YouTube	-4	-7	-5	-8
TikTok	-9	-8	-2	11
Facebook	-3	-1	-19	-11
Telegram	1	4	12	19
Instagram	1	3	2	6
Сем'я/друзі	-13	-10	-19	-11
Молодіжний працівник/вчитель	3	-6	3	6
Сайти	-3	-3	-7	-6
Е-пошта (расилка)	10	4	16	11
ЗМІ	-5	1	5	0

Таблиця 1. Різниця між дійсними (мал. 6) і бажаними (мал. 7) каналами для пошуку та отримання інформації, у %.

У якому форматі молоді люди воліють отримувати інформацію?

На малюнку 8 видно, що вподобання вікової групи 7–12 років включають споживання інформації у форматі постів у соціальних мережах, а також участь у майстер-класах і семінарах. Представники вікової групи 13–17 років віддають перевагу постам у соціальних мережах, а також відео та

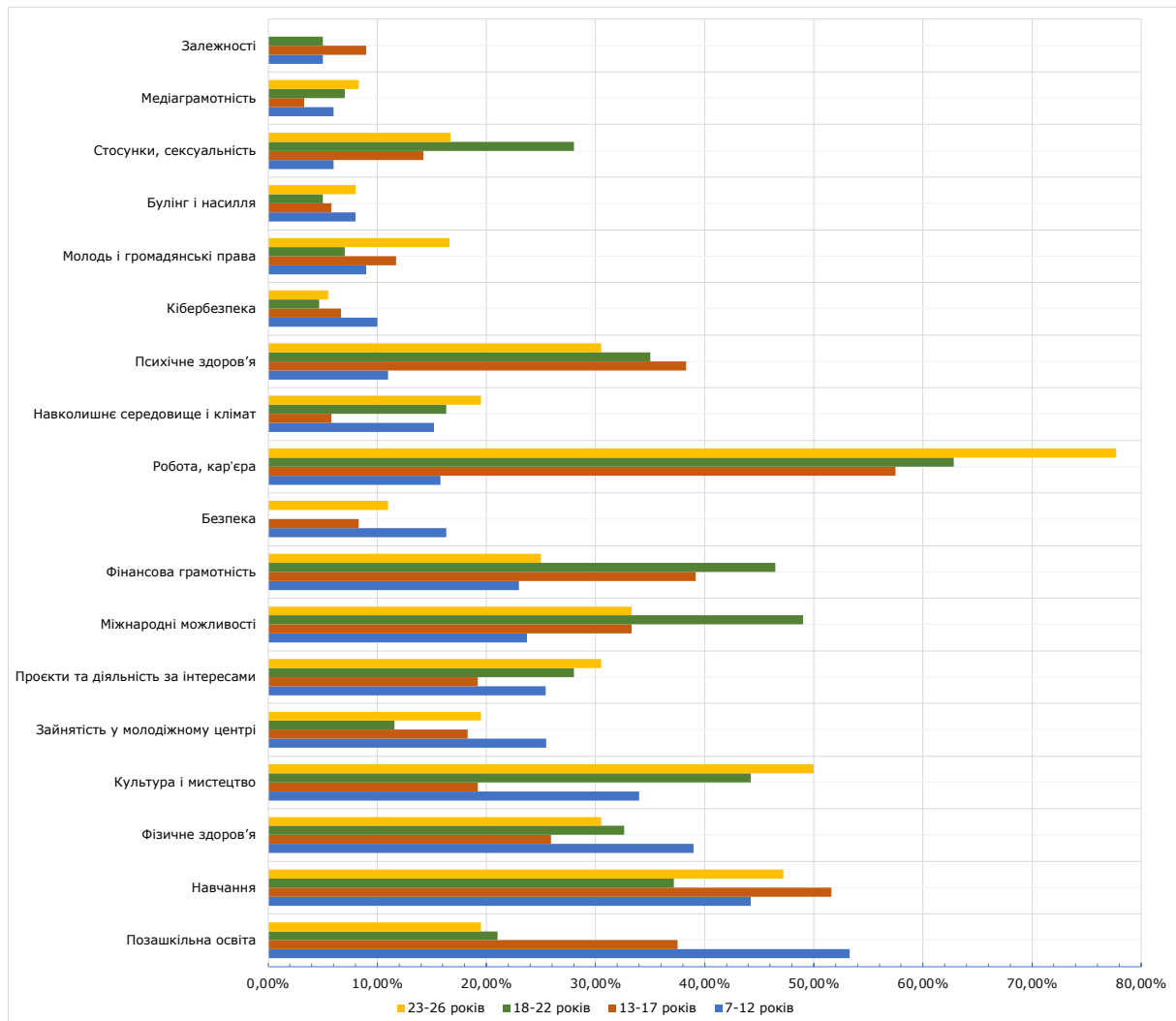
подкастам. Аналогічні вподобання спостерігаються у молоді віком 18–22 років. Молоді люди віком 23–26 років особливо віддають перевагу постам у соціальних мережах, а також розсилкам електронною поштою та відеоформату (див. мал. 8).

Малюнок 8. Уподобання молодих людей щодо форм отримання інформації, у %.

АКТУАЛЬНІ ТЕМИ

Під час опитування молодих людей попросили вказати теми, які є найбільш важливими для них нині. На малюнку 9 видно, що найважливішою темою є навчання, на що вказали 46,2% респондентів. Також значний інтерес проявляється до теми роботи і кар'єри - 41,2%. Крім цих тем, молоді люди вважають важливими темами позашкільну освіту, фізичне здоров'я, а також культуру і мистецтво.

Малюнок 9. Важливі теми для молоді за віком, у %.

Актуальність тем дещо різниться залежно від віку. У таблиці 2 показано п'ять важливих тем для кожної вікової групи.

	7-12-річні	13-17-річні	18-22-річні	23-26-річні
1	Позашкільна освіта	Робота і кар'єра	Робота і кар'єра	Робота і кар'єра
2	Навчання	Навчання	Міжнародні можливості	Культура і мистецтво
3	Фізичне здоров'я	Фінансова грамотність	Фінансова грамотність	Навчання
4	Культура і мистецтво	Психічне здоров'я	Культура і мистецтво	Міжнародні можливості
5	Зайнятість у молодіжному центрі	Позашкільна освіта	Навчання	Проекти та діяльність за інтересами

Таблиця 2. Актуальні теми за віком.

Аналізуючи письмові відповіді на запитання про поточні актуальні теми для отримання додаткової інформації, можна виокремити такі основні тематичні категорії (див. таблицю 3):

	7-12-річні	13-17-річні	18-22-річні	23-26-річні
1	Навчання та позашкільна освіта	Освіта та навчання	Освіта та саморозвиток	Можливості роботи
2	Діяльність за інтересами	Здоров'я	Робота і кар'єра	Культура і мистецтво
3	Культура і мистецтво	Психологія та саморозвиток	Культура і мистецтво	Освіта та навчання

Таблиця 3. Актуальні теми за віковими групами, з письмових відповідей.

Відповіді молодих людей віком 7–12 років показали:

1. Навчання та позашкільна освіта. Більшість респондентів наголошують на важливості освіти і виявляють інтерес до вивчення різних предметів, включно з іноземними мовами (естонська, англійська), математикою, історією, програмуванням і робототехнікою. Інтерес викликає також саморозвиток і міжнародні можливості.
2. Діяльність за інтересами. Респонденти виявляють інтерес до творчих гуртків, майстер-класів і занять спортом, які дають змогу розвивати їхні хобі та інтереси.
3. Культура і мистецтво. Ця тема відображає інтерес респондентів до мистецтва загалом, культури Естонії та екскурсій.

Також молоді люди віком від 7 до 12 років виявляють інтерес до можливості відвідування естонських літніх таборів і питань безпеки в інтернеті.

Відповіді молодих людей віком 13–17 років показали:

1. Освіта та навчання. Багато респондентів проявили інтерес до освіти, навчання та професійного розвитку. Вони хотіли б отримати більше інформації про процес адаптації до нової освітньої системи, кар'єрні можливості, освіту в університеті та вибір професії, а також про проєктну діяльність. Серед інших сфер інтересів - математика, програмування та естонська мова.
2. Здоров'я. Психічне та фізичне здоров'я є однією з найважливіших тем. Вони хотіли б отримати більше інформації про здоровий спосіб життя, залежності, самоврядування емоціями, стосунки з ровесниками, адаптацію та пошук друзів. Деякі респонденти також проявили інтерес до занять спортом, особливо баскетболом і волейболом.
3. Психологія та саморозвиток. Інформація про психологію, стратегії саморозвитку, самопізнання, управління емоціями та розвиток навичок, що допомагають досягти емоційної стійкості та незалежності.

Окрім вищеперелічених тем, інтерес представляють також такі теми, як фінансова грамотність, медицина, громадянські права, культура і мистецтво, міжнародні можливості та літні табори.

Відповіді 18–22-річних показали:

1. Освіта та саморозвиток. Ці теми є найбільш важливими для респондентів. Їх цікавить навчання в різних університетах, вивчення мов та адаптація в суспільстві, а також питання психічного та фізичного здоров'я, стосунків і сексуальності. Молоді люди також відчувають брак спілкування зі своїми співвітчизниками.
2. Робота та кар'єра. Молоді люди проявляють інтерес до можливостей працевлаштування, міжнародних можливостей і кар'єрного зростання.
3. Культура і мистецтво. Вони хотіли б знайти більше можливостей і заходів для розвитку своїх талантів. Також їх цікавлять міжнародні культурні заходи.

Дані показують, що молоді люди проявляють інтерес до культури Естонії, її традицій та сучасного життя. Вони хотіли б отримувати більше інформації про важливі новини для українців і про життя в Естонії. Також у відповідях респондентів згадуються фінансова грамотність і спорт.

Відповіді 23–26-річних показали:

1. Робота і кар'єра. Молоді люди проявляють інтерес до інформації про працевлаштування, кар'єрні можливості, пошук роботи, умови праці та розвиток професійних навичок.
2. Культура і мистецтво. Респонденти проявляють інтерес до культурних і розважальних заходів, історії, мистецтва та культурної спадщини, а також майстер-класів.
3. Освіта та навчання. Ця тема включає інформацію про систему освіти, можливості міжнародного навчання та позакласні заняття.

Молоді люди проявляють інтерес до інформації про позакласну діяльність для дітей, додаткову освіту та розвиток інтересів у дітей. Також вони зацікавлені в отриманні інформації про мовні курси, онлайн-навчальні матеріали та методи адаптації до нового мовного середовища. Ще інтерес викликають теми прав людини, фінансова грамотність, здоров'я та медицина.

Загалом відповіді вказують на широкий спектр інтересів молодих людей у цій віковій групі, включно зі сферами роботи, культури, освіти, здоров'я та іншими.

СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

Аналіз відповідей молодих людей різних вікових груп дає змогу виокремити основні соціальні проблеми, з якими вони стикаються під час перебування в Естонії.

Молоді люди у віці від 7 до 12 років вказують як основну проблему називають мовний бар'єр (43%). Вони відчують труднощі у спілкуванні з однокласниками та іншими місцевими молодими людьми через недостатнє знання естонської мови. Молоді люди також відзначають негативне ставлення до них з боку російськомовної або естономовної молоді (15%), включно з булінгом, дискримінацією або неприйняттям через національність. Близько 17% згадують труднощі у спілкуванні та обмежене коло друзів. У цій віковій групі 48% респондентів не відчують соціальних проблем.

13–17-річні також називають мовний бар'єр основною проблемою (18%), що ускладнює спілкування і пошук друзів. Вони також стикаються з булінгом і дискримінацією за національною та мовною ознакою (11%). Деякі респонденти (8%) описують почуття, що їх не приймають естономовні однолітки. У цій віковій групі 23% респондентів не відчують соціальних проблем.

18–22-річні як основні соціальні проблеми називають мовний бар'єр, етнічну дискримінацію, труднощі з пошуком роботи та адаптацією, а також низький рівень кваліфікованих кадрів у медицині та освіті. У цій віковій групі 28% респондентів не відчують соціальних проблем.

23–26-річні називають такі соціальні проблеми, як пошук сімейного лікаря, порушення трудових прав і стосунків, незнання законів і мовний бар'єр, етнічна дискримінація, невпевненість у майбутньому, самотність, труднощі з пошуком роботи та житла, високі ціни на товари. У цій віковій групі 20% респондентів не відчують соціальних проблем.

ВИСНОВОК

Метою опитування було з'ясувати **інформаційні потреби та споживчі звички, а також визначити важливі теми для молодих людей з України**, які наразі перебували і живуть в Естонії. В опитуванні взяли участь **364** молоді люди віком від 7 до 26 років. Опитування складалося із запитань із кількома варіантами відповідей і письмових запитань із вільною відповіддю.

Результат опитування показав, що **пошукова система Google** є найпоширенішим каналом самостійного пошуку інформації для молодих людей, але водночас молоді люди зазначили, що віддають перевагу отриманню інформації через соціальну мережу **Telegram** та **електронною поштою** (інформаційні розсилки, пропозиції). Переважними форматами споживання інформації для молодих людей є пости в соціальних мережах, відео та подкасти.

Важливі теми для молодих людей:

- навчання;
- робота і кар'єра;
- діяльність за інтересами;
- фізичне здоров'я;
- культура і мистецтво.

У своїх письмових відповідях молоді люди **проявили інтерес до тем саморозвитку, освіти, роботи та кар'єри, культури та мистецтва, а також здоров'я та медицини.**

Під час опитування також було виявлено соціальні проблеми, з якими стикаються молоді люди, перебуваючи в Естонії. Однією з основних проблем є мовний бар'єр, особливо серед молодих людей віком 7–17 років, який, за їхніми словами, ускладнює їхню інтеграцію та спілкування з іншими молодими людьми. Також були відзначені негативне ставлення і дискримінація за мовною ознакою. Респонденти старшої вікової групи стикаються з такими труднощами, як пошук роботи, адаптація, юридичні та медичні питання. Однак у всіх вікових групах були респонденти, які не відчують соціальних проблем

Результати опитування будуть використані для створення молодіжної інформації для багатомовного молодіжного інформаційного порталу Teeviit Youth Info.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

Haridussilm (2023, 29. mai) *Ukraina sõjapõgenikud Eesti haridussüsteemis*. Allikas: <https://www.haridussilm.ee/ee/valdkonnaraportid/ukraina-oppijad-eesti-hariduses>

Politsei- ja Piirivalveamet (2023, 29. mai) *Ajutise ja rahvusvahelise kaitse taotlejate arv*. Allikas: <https://www.politsei.ee/et/ajutise-ja-rahvusvahelise-kaitse-taotlejate-arv>

Sotsiaalkindlustusamet (2023, 29. mai) *Statistika. Ukraina sõjapõgenikud Eestis*. Allikas: <https://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/asutus-uudised-ja-kontakt/praktiline-teave/statistika#ua-stat>

Sõstra, K. (2022, 22. august) *Ukraina noor sõjapõgenik Eestis*. Statistikaamet. Allikas: <https://www.stat.ee/et/uudised/ukraina-noor-sojapogenik-eestis>